

Memo DB

Datum 12 december 2021
Aan de leden van het Dagelijks Bestuur van de GRS
Van David van Maanen
Steller Vanessa Bal
Onderwerp Input gemeenten uitgangspuntentabel primaire begroting 2023 en beleidsagenda 2022

Proces

Zoals vastgelegd in het Financieel Kader Sociale Dienst Drechtsteden wordt voorafgaand aan het opstellen van de primaire begroting 2023 van de GR-sociaal een uitgangspuntennotitie en een beleidsagenda opgesteld. Hier dragen zowel de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) als de gemeenten aan bij. De SDD is penvoerder.

Met de gesprekken op 1 november tijdens de Bijeenkomst begroting 2023, de bespreking van het verslag van deze dag en eventuele aanvullingen hierop tijdens de regionale opgave overleggen en de bespreking in het PFO sociaal van 7 december, gaan we er vanuit dat we de input van gemeenten als definitief kunnen beschouwen. In dit document is de input per gemeente weergegeven. De SDD werkt de uitgangspuntentabel en de beleidsagenda verder uit. Gestreefd wordt naar besluitvorming in het DB op 31 januari of 14 februari 2022. Voorafgaand aan bespreking en besluitvorming in het DB worden de stukken besproken in het eigenarenoverleg de laatste week van januari.

Uitgangspuntentabel

Er zijn geen wijzigingen gevraagd in de door de SDD voorgestelde in de uitgangspuntentabel.

De gesprekken focusten zich op de behoefte van gemeenten aan de lokale vertaling van trends, ontwikkelingen en effecten met betrekking tot de regionale dienstverlening om beter zicht te krijgen op het lokale deel binnen het geheel. De wensen en signalen omtrent data zijn niet nieuw. Deze ontwikkelingen in de vraag leiden tot een grotere complexiteit in de inrichting van de IT systemen van de SDD en bij het datacenter van het OCD. Dit is in november 2021 ook besproken in het PFO middelen. De SDD heeft uitgewerkt welke versterking van de informatievoorziening hiervoor vereist is. De totale extra structurele lasten hiervan worden geschat op 500.000 euro. In de primaire begroting GR-sociaal 2023 zal dit verder worden uitgewerkt.

Beleidsagenda

Algemeen

Onderwerpen die naar aanleiding van de gesprekken – explicieter – worden opgenomen in de beleidsagenda zijn:

- Geregelde betaling, als onderdeel van de uitwerking van het beleidsplan schuldhulpverlening.
- Werkgeversdienstverlening (Dordrecht)
- De behoefte aan (gezamenlijke) verkenning van bijstand in natura en het verkennen van de mogelijkheden voor volwassenparticipatie kan een plek krijgen in de herijking van het minimabeleid.
- De wens van enkele gemeenten om lokaal lichte vormen van begeleiding aan te bieden en de relatie met de regionale voorzieningen daarbij.

Opgave Bestaanszekerheid versterken

Er is stilgestaan bij de wens van gemeenten om de (fysieke) aansluiting en betrokkenheid van de SDD in de lokale teams te versterken. Dit is in alle lokale beleidskaders opgenomen, met verschillende accenten. Het gaat hierbij om aansluiting bij de lokale wijkteams en een vast gezicht voor de inwoners en samenwerkingspartners. De wens van gemeenten hierbij is om de vraag naar meer lokale aanwezigheid van medewerkers van de SDD niet direct te vertalen in meer formatie, maar om te kijken wat er binnen de bestaande financiële kaders mogelijk is. Hiermee hebben gemeenten aan deze wens vooralsnog geen financiële consequentie gekoppeld. Er lopen op dit moment verschillende pilots rond samenwerking in de lokale toegang en ook met andere gemeenten wordt op dit moment door de SDD gesproken over het lokaal aansluiten. Het is nog in verkenning, welke consequenties dit wil of niet heeft voor de capaciteit en dus voor de benodigde middelen.

Tevens is aan deze tafel de behoefte aan meer informatie en data om te kunnen meten, monitoren en evalueren aan bod gekomen. Zie hiervoor ook het kopje informatisering bij de opgave overstijgende onderdelen. Hieronder staan per gemeente de aanvullende accenten die zijn meegegeven.

Alblasserdam werkt aan een koppeling met de armoedelij via sportakkoorden.

Dordrecht ziet graag aandacht voor geregelde betaling (budgetbeheer light), zoals dat in Amsterdam ook wordt gedaan. Hierover is men al in gesprek met de SDD. Activiteiten in het kader van budgetbeheer maken onderdeel uit van de uitwerking van het onderdeel 'verplichte schuldhulpverlening', van het regionale beleidsplan schuldhulpverlening en is daarmee onderdeel van de beleidsagenda. Voor werkende minima wil Dordrecht inzetten op werkgeversdienstverlening, zodat werkgevers meer betrokken worden. De vraag is aan de SDD gesteld of de SDD dit loket kan bemensen. Dit wordt opgenomen op de beleidsagenda, zodat toegewerkt kan worden naar besluitvorming.

Hardinxveld-Giessendam: heeft input op dit onderdeel gegeven die is verwerkt in de algemene tekst over de input voor deze opgave.

Hendrik ido Ambacht: wil verkennen of bijzondere bijstand ook in natura kan en wil inzetten op uitbreiden van de doelgroep van Stichting Leergeld met volwassenen. Dit zal meelopen in de herijkingsopdracht voor het minimabeleid. Hendrik ido Ambacht werkt aan het convenant vroegsignalering. In dit kader wordt het oprichten van de 'Ambachtse Bond naar voorbeeld van de Bossche Bond' verkend. Vraag aan de SDD is om kennis en expertise in te brengen in dit proces. Hendrik ido Ambacht ziet ook graag dat gemeenten onderling de expertise bundelen en zou graag zien dat de SDD een leeratelier faciliteert

Papendrecht: Papendrecht vraagt om informatie over de interventie van opkopen van schulden voor jongeren. Dit is eerder een pilot geweest bij de SDD en de werkwijze is destijds verankerd in het MDT jongeren van de SDD. De SDD zal nagaan hoe dit op dit moment loopt. Ook Papendrecht verkent graag de mogelijkheden voor een fonds voor volwassenparticipatie.

Sliedrecht: vraagt aandacht voor de importantie van het behouden van de flexibiliteit en slagkracht van de SDD bij acute onderwerpen en het maken van de afspraak dat hiervoor niet altijd het hele beleidsproces doorlopen hoeft te worden. Het gaat dan om situaties waarin de bestaanszekerheid voor groepen inwoners ineens wankelt. Hierbij valt te denken aan de situaties zoals die zich voordeden bij de Tozo- en Tonkregelingen of zoals nu ontstaat rond energiearmoede. Sliedrecht verkent daarnaast ook de mogelijkheid voor een fonds voor volwassenparticipatie.

Zwijndrecht: wil graag inzet op participatie voor volwassenen, zoals dat ook voor jeugdigen gefaciliteerd wordt in het kader van het minimabeleid. Deze wens kan worden verkend in het proces van herijking van het minimabeleid.

Opgave Zorgen voor ondersteuning

Alblasserdam: gaf aan de genoemde punten te herkennen en zich aan te sluiten bij de gemeente die in zijn gegaan op het lokaal aanbieden van lichte vormen van ondersteuning. Hierbij is het meten, het eerlijke gesprek en een transparant prijskaartje belangrijk. Bij jeugd ziet men bij de beweging naar de voorkant bijvoorbeeld minder beschikkingen, meer uitgaven en andere hulp.

Dordrecht: Op dit moment wordt gewerkt aan een lange termijnvisie sociaal domein, waarin sociale cohesie in de wijken, bestaanszekerheid en onderwijs naar verwachting drie belangrijke pijlers worden. Dordrecht zet niet expliciet in op het naar lokaal halen van lichtere maatwerkvoorzieningen in verband met de voordelen van regionale schaalgroottes hierbij. In 2022 wil Dordrecht verder werken met de SDD aan het vormgeven van een integrale toegang lokaal en het beter en sneller afschalen van regionale ondersteuning naar lokale ondersteuning, zoals ook bij beschermd wonen wordt gedaan. Hiervoor is inzicht en data nodig. Dit is op dit moment nog niet financieel vertaalbaar.

Hardinxveld-Giessendam: zet in op het aanbod en de expertise vergroten van het sociaal team. Hardinxveld-Giessendam wil in 2022 hierbij inzetten op lokale lichte vormen van begeleiding, was- en strijkservice en kortdurend verblijf. Dit is nog niet opgenomen in de lokale begroting. De lijn is om te starten, te evalueren en pas dan een vaste vertaling in de begroting(en) te maken. De waakvlamfunctie is een voorbeeld waarbij dat goed is gelukt. Hardinxveld-Giessendam gaat in 2022 aan de slag met het door ontwikkelen van de waakvlam in het Sociaal Team. Afstemming met de SDD hierover is van belang, zodat indicaties ook daadwerkelijk worden afgeschaald naar lokaal. De lokale visie sociaal domein en de beschikbare data geven richting aan de keuzes die Hardinxveld-Giessendam maakt binnen het sociaal domein.

Hendrik-Ido-Ambacht: geeft aan dat recent het lokaal preventieplan sociaal domein vastgesteld is en hiervoor zijn meerjarig middelen opgenomen in de lokale begroting. De verwachting is daarbij dat de ontwikkeling leidt tot meer maatwerk voor de inwoners met een daarbij beheersbaar pakket aan regionale middelen. Dit is op voorhand nog niet te kwantificeren. Wensen zijn het lokaal laten werken van de medewerkers van de SDD en een volgende slag maken in het goed op elkaar aan laten sluiten van lokale en regionale producten en dienstverlening. De ontwikkelingen rond de waakvlamfunctie in de andere gemeenten wordt daarbij met interesse gevolgd.

Papendrecht: Er zijn een aantal lijnen uitgezet. Langer zelfstandig wonen voor ouderen staat hoog op de agenda. Compagnen heeft voor Papendrecht een woon-zorg analyse opgesteld. Deze wordt nu vertaald naar concrete acties. Een andere lijn is de relatie en samenwerking tussen de SDD en het lokale team, waarin wordt verkend hoe men meer gebruik kan maken van elkaar en de kennis over het voorliggend veld kan worden vergroot. Een derde ontwikkeling zijn twee pilots die op dit moment lopen: een voor de waakvlamfunctie en een voor de wijk-GGD. Een vierde lijn is dat de zorgregisseur aan de slag gaat met het versterken van het zorgveld, de overgang 18-/18+ en het soepel op- en afschalen van ondersteuning. De effecten hiervan op de vraag naar regionale ondersteuning en de financiële vertaling hiervan zijn nog niet helder te maken op dit moment. Ook hiervoor is inzicht in cijfers, aantallen, middelen en de trends nodig vanuit de SDD.

Sliedrecht: ontwikkelt het Bonkelaarhuis verder door. Daar werken al langer consultants van de SDD, wat Sliedrecht verder wil bestendigen. Hierin voorziet men geen wijziging in de financiële vertaling. Concreet voornemen is om in 2022 samen met de SDD te kijken naar hoe lichte vormen van begeleiding naar de voorkant kunnen. Voor wat betreft de het (meervoudig) lokaal organiseren van de was-en strijkservice wil Sliedrecht hier mogelijk in de toekomst mee aan de slag, maar voor 2022 is het geen wens. Een aandachtspunt voor Sliedrecht is de vergrijzing en het levensbestendig wonen. Voor het Huis van Morgen is de wens dit mobiel vorm te geven. Algemene aandachtspunten voor Sliedrecht zijn de onzekerheden

die de herijking van het gemeentefonds met zich mee brengt en de benodigde data voor het goed kunnen maken van een politieke afweging hierin straks.

Zwijndrecht: heeft als speerpunten voor 2022 'laagdrempeligheid' en het verder ontwikkelen van gezamenlijkheid in de toegang. Zwijndrecht zet in op het in de haarvaten van de wijk zitten, dicht op de doelgroep, waardoor lokaal gewerkt kan worden vanuit een vertrouwensrelatie. Het verhogen van het bereik door het verlagen van de drempel. In de toegang is de wens om de gezamenlijkheid hierin verder te ontwikkelen door lokaal en regionaal werkende professionals bij elkaar te brengen, samen te laten werken en te volgen wat daar gebeurt. Zwijndrecht is tevreden met het scherpe inkopen door de SDD en heeft voor nu geen behoefte om regionale ondersteuningsvormen lokaal onder te brengen.

Opgave Ontwikkelen naar Werk

Tijdens het Regionaal Opgave overleg Ontwikkelen naar werk op 30 november 2021 is door gemeenten aangegeven dat de input op dit onderdeel nog geen bestuurlijke dekking kent. Tevens is aangegeven dat er behoefte is aan kennisdeling door de SDD om op gelijke vlieghoogte te komen. Voor de opgave Ontwikkelen naar werk staat hieronder weergegeven welke input gemeenten hebben gegeven tijdens de Bijeenkomst Begroting 2023 op 1 november jongstleden. Voor de beleidsagenda gaan we voor de onderdelen die vallen onder de opgave Ontwikkelen naar Werk uit van de agenda zoals voorgesteld door de SDD in de versie zoals rondgestuurd voorafgaand aan 1 november. De komende periode zal gebruikt worden om qua kennis op gelijke vlieghoogte te kunnen komen. Indien blijkt dat er toch aanvullende beleidswensen zijn die al in 2022 moeten worden opgepakt, dan kan deze vraag bestuurlijk worden ingebracht, conform de route van een regulier beleidsproces. In april 2022 wordt ook gestart met het traject herijken van de participatiewet.

Alblasserdam: Een relevante ontwikkeling is de ontwikkeling van Kansrijk Alblasserdam, de ontwikkeling van het Nedstaal terrein en de aansluiting bij bedrijfsleven. Dit is onderdeel van de lokale begroting. De bedoeling is om lokaal meer integraal te gaan werken. Tevens werkt men aan een ondernemingsfonds ten behoeve van het versterken van de lokale economie.

Hardinxveld-Giessendam: De groei van het aantal statushouders, de leeftijden in de bestandsontwikkeling voor de bijstand en de ontwikkeling regionaal aantal bijstandsgerechtigden zijn relevante ontwikkelingen om rekening mee te houden. Hardinxveld-Giessendam wil meer gebruik maken van elkaars contacten met lokale werkgevers om elkaar daarin te versterken en hecht belang aan dat wordt opgeleid voor datgene waar vraag naar is in de arbeidsmarkt. Dit kan verder worden besproken in het opgaveoverleg ontwikkelen naar werk.

Hendrik ido Ambacht: vraag aandacht voor de CAO Aan de Slag voor de doelgroep participatiewet en beschut werk. De SDD zoekt uit welke consequenties dit heeft voor de begroting 2023. In de accountgesprekken wil Hendrik ido Ambacht de informatie en duiding van het dashboard sociaal domein bespreken.

Dordrecht: heeft naar aanleiding van gesprekken met werkgevers een voorkeur voor een primair regionale benadering van werkgevers. Bij de ontwikkeling van het Bizz-gebied wordt belang gehecht aan de wederkerigheid van bedrijven. In het regionale opgave overleg kan verkend worden of dit iets is voor de beleidsagenda. Vanaf 1-1-2022 zijn de maatschappelijke participatieplekken voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten gekomen. Dit is verwerkt in de begrotingen. Dordrecht zou graag zien dat de SDD werkgevers stimuleert om mensen met schulden te begeleiden. Hierbij is samenwerking met de Baanbrekend nodig. De uitvoeringskosten hiervoor moeten worden vastgesteld en kunnen na besluitvorming landen in de begroting 2023.

Zwijndrecht: hecht belang aan het monitoren van jeugdwerkloosheid, intensieve ondersteuning aan kwetsbare ZZP'ers, leeftijdsopbouw, CAO aan de slag en gesubsidieerd werk: Voor deze opgave vindt Zwijndrecht het belangrijk om optimaal gebruik te maken van de infrastructuur van Drechtwerk, (integrale) verbinding te maken met het economie-en arbeidsmarktbeleid. Wens is ook de trajecten van Perspect te koppelen aan lokale MKB bedrijven. Zwijndrecht wil graag sociaal domein breed integraal werken en de uitvoering steeds meer lokaal laten plaats vinden. Hierbij zou de hulpvraag van het gezin prioriteit moeten zijn, activering naar werk laten afhangen van hulpvraag van gezin i.p.v. de wet. Dit past in de ontwikkeling van het verder lokaal aansluiten door de SDD, wat onderdeel is van de beleidsagenda.

Opgave overstijgende onderdelen

Versterken samenwerking gemeenten ten behoeve van kwetsbare inwoners.

In 2022 wil Hardinxveld-Giessendam werken aan nauwere samenwerking tussen SDD, het Sociaal Team en het voorveld. Wenselijk is een integrale toegang lokaal en het beter en sneller afschalen van regionale ondersteuning naar lokale ondersteuning.

Wegnemen belemmeringen integraal werken.

De gesprekken focuste zich op de mogelijkheden en onmogelijkheden van de AVG. De mogelijkheid is benoemd om in 2022 tot een gezamenlijke notitie te komen voor alle besturen over de AVG, om gezamenlijk achter één standpunt te gaan staan omtrent hoe men wil omgaan met het accepteren van risico's.

Informatisering

De behoefte van gemeenten aan data en sturingsinformatie is groot en dient verschillende doeleinden.

- Zicht op eigen inwoners: behoefte aan data en inzicht in de vraag naar en het gebruik van regionale ondersteuning van inwoners uit hun gemeente, per aanbieder en type indicaties, met de bijbehorende kostenontwikkeling. Waar verschilt dit van gemiddeld en waarom?
- In het PenC-proces bestaat behoefte aan inzicht in het 'lokale gebruik' in aantallen en kosten. Maar ook in de lokale effecten van beleidswijzigingen of maatschappelijke ontwikkelingen met effecten op het sociaal domein.
- Het lokaal kunnen verrijken van data en inzichten op andere domeinen om een integrale afweging te kunnen maken.
- Het kunnen meten van effecten van lokaal beleid of ontwikkelde interventies.
- Het met elkaar kunnen vergelijken om van elkaar te leren is daarbij handig waarom heeft een aanpak in gemeente x een zelfde effect als in gemeente y en zo niet, wat kan er dan anders.

Deze wensen en signalen zijn niet nieuw. Deze ontwikkelingen in de vraag leiden tot een grotere complexiteit in de inrichting van de IT systemen van de SDD en die van het datacenter van OCD. Het is onderdeel van een breder datavraagstuk dan sec de data van de SDD. Wel is duidelijk dat als de SDD haar rol van kennispartner goed wil invullen structureel meer budget nodig is. Dit blijkt tevens uit de onlangs uitgevoerde benchmark van Berenschot. Er is reeds uitgewerkt welke versterking van de informatievoorziening hiervoor vereist is. De totale extra structurele lasten hiervan worden geschat op 500.000 euro. In de primaire begroting GR-sociaal 2023 zal dit verder worden uitgewerkt.

Lobby agenda

Geconstateerd wordt dat op dit moment (ambtelijk) de slagkracht voor lobby met name in de GR-sociaal en de gemeente Dordrecht zit. Dit lijkt niet problematisch. Een manier vinden om de andere gemeenten geïnformeerd en aangehaakt te houden is wel een verbeterkans. Met name omdat op die manier de voorbereiding voor bestuurders versterkt wordt en op meer plekken dezelfde boodschap kan landen. Het gaat hierbij om de landelijke lobby. We nemen dit op in de beleidsagenda.

Accountmanagement

Geconcludeerd kan worden dat over en weer behoefte is aan een goed accountmanagement en helderheid over waar en met wie onderwerpen kunnen worden besproken. Voor een soepele samenwerking en het goed kunnen blijven sturen tijdens de verschillende processen is, zowel lokaal als regionaal voldoende capaciteit noodzakelijk. De vraag hoe dit georganiseerd kan worden en wat dit betekent is door ieder voor zich mee naar huis genomen. Een andere conclusie is dat het een gezamenlijk zoekproces is om in deze nieuwe situatie alles zo goed mogelijk vorm te geven. Samen blijven leren is hierbij belangrijk.